

مردم، سیل خروشان تغییر را رقم زدند

محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه دولت‌های یازدهم و دوازدهم که به همراه مسعود پزشکیان، رئیس جمهوری منتخب برای تجدید میثاق با آرمان‌های بنیان‌گذار انقلاب اسلامی ایران به حرم مطهر امام خمینی (ره) رفت، در جمع مردم و اعیانای ستاد‌های انتخاباتی گفت: «در بازگام امام (ره) بزرگوار و در محضر یادگار بزرگوار امام (ره)، به رئیس جمهوری اسلامی ایران خوش آمد می‌گوییم. دو هفته پیش اعلام کردم که آقای پزشکیان را رئیس جمهور پزشکیان خواهیم خواند و امروز با تلاش شما مردم و کوشش‌های شما اعضای ستاد دکتر پزشکیان، ما رئیس جمهور پزشکیان داریم. آقای دکتر پزشکیان از امروز رئیس جمهور همه مردم ایران است هم کسانی که به ایشان رأی دادند و کسانی که به رقیب ایشان رأی دادند و کسانی که رأی ندادن، آقای پزشکیان رئیس جمهور همه آنهاست و می‌خواهد درخواست‌های آن را دنبال کند.» وی در ادامه افزود: «این مردم عظیم که در حضور پای صندوق‌های رأی، سیل خروشان تغییر را رقم زدند تا به نتیجه رسیدن، همراه آقای پزشکیان خواهند بود. وامدار آن جوانی هستیم که پدر ۱۲۰ ساله خود را به دوش کشید تا رأی بدهد. مردم ایران قهرمانان این عرصه هستند و قهرمان این عرصه باقی خواهند ماند؛ درود بر مردم ایران و درود بر پزشکیان.»

مراقب مجاهدین شنبه باشید

محمد فاضلی در یادداشتی به مناسبت پیروزی پزشکیان نوشت: «مفهوم مجاهدین شنبه را دوست عزیز در انتخابات سال ۱۳۹۲ به من یاد داد. گفت «محمد، عده‌ای هستند که از شنبه بعد از جمعه انتخابات، سر و کله‌شان پیدا می‌شود. دنبال پست و مقام می‌گردند.» آقای پزشکیان، اغلب مجاهدین شنبه، کارشان نبود کردن اعتماد مردم به شما، و زمین زدن دولتی است که تشکیل می‌دهید. آقای پزشکیان، این کشور سامان سیاسی و نظم حزبی درستی ندارد تا آدم‌های درجه یک و آگاه برای وزارتخانه‌ها، استانداری‌ها و سایر پست‌های مهم از قبل پرورده شده باشند. آقای پزشکیان مجاهدین شنبه در ستاد‌های مختلف زنبیل گذاشته بودند تا فرادای انتخابات مدعی شوند، اما اغلب آن‌ها که لیاقت و توانایی دارند، آن قدر نظر بلند هستند و مناعت طبع دارند که داوطلب پست و مقام نمی‌شوند. آقای پزشکیان، اگر از خطر مجاهدین شنبه اجتناب نکنی، و رویه روشن و شفافیتی برای برگزیدن کابینه‌ای متخصص، باتجربه، پاکدست، و دارای بینش روشن درباره مشکلات کشور نداشته باشی، خیلی زود زمین می‌خوری. آقای پزشکیان، اطمینان دارم از در و دیوار زندگی امروزت تا زمان انتخاب وزرا و استانداران، آدم‌هایی می‌بارد که می‌خواهند وزیر و رئیس سازمان و استاندار به شما معرفی کنند. اگر رولای برای انتخاب افراد همکارت نداشته باشی، به سرعت همه سرمایه اجتماعی که اندوخته‌ای به یاد خواهی داد. آقای پزشکیان، تاریخ مصرف برخی تمام شده است. کشور به اندیشه‌های جدید، آدم‌های جدید، و هم‌زمان بهره بردن از تجربه مسن‌ترها نیاز دارد. یکی از خطرات بزرگ این است که حلقه همکاران را به حلقه همسالان محدود کنی. آقای پزشکیان، رویه روشنی برای انتخاب همکاران تان در دولت داشته باشید، آن‌را به ملت اعلام کنید، و نشان دهید آن چه در دوره‌های مدیریت دانشگاه‌های آمریکا، انگلستان، سوئیس و سایر کشورها آموخته‌اید، بخشی از وجودتان شده و واقعاً قصد دارید کشور را با عقلانیت، شفافیت، پاسخ‌گویی، و در مسیر بی‌خوابی سرمایه اجتماعی و اعتماد باشید اداره کنید. اگر چنین کنید، پشتیبانی ملت را خواهید داشت، و الا با مجاهدین شنبه تنها خواهید ماند؛ و در نهایت آن‌ها نیز شما را تنها می‌کنند تا در فرادای انتخاباتی دیگر، مجاهدین شنبه نامزدبرنده دیگری باشند.»

رفته و در دو مرحله بر جریان رقیب به پیروزی رسیده تا دوباره اصلاحات در دستور کار قوه مجریه قرار بگیرد و فصل جدیدی در صحنه سیاست و مدیریت کلان ایران با ریاست جمهوری مسعود پزشکیان در آستانه آغاز باشد.

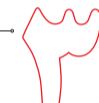
حالا با پایان رقابت‌های انتخاباتی زمان آن رسیده که یک به یک مسائل و محورهایی را مورد نقد و بررسی قرار داد. چه اتفاقی رخ داد که میزان مشارکت در دور دوم انتخابات ریاست جمهوری بیشتر از دور اول شد؟ توجه به این نکته شاید جالب توجه باشد که در سال ۸۴ که انتخابات به دور دوم کشید، در دومین دور مشارکت در مقایسه با دور اول با کاهش سه درصدی هم روبرو شده بود. همچنین می‌توان به بررسی این نکته‌ها پرداخت که چقدر رئیس جمهور شدن مسعود پزشکیان قابل پیش‌بینی بوده است و حالا با این انتخاب، پزشکیان در ابتدای کار چه چالش‌هایی را پیش رو خواهد داشت.

در همین ارتباط، هم‌میهن دیدگاه ۴ تحلیل‌گر و فعال سیاسی را جویا شد. محمود واعظی (سرپرست نهاد ریاست جمهوری در دولت حسن روحانی و قائم‌مقام حزب اعتدال و توسعه)، جهان‌بخش خاندانی (عضو شورای مرکزی حزب کارگزاران سازندگی)، محمود صادقی (دبیرکل انجمن اسلامی مدرسین دانشگاه‌ها) و حسین کنعانی مقدم (دبیرکل حزب سبز ایران) چهره‌هایی بودند که به چهار سوال هم‌میهن پاسخ دادند.

به ۴۰ درصد به ثبت رسید و از دل همین مشارکت پایین، مسعود پزشکیان و سعید جلیلی به دور دوم راه یافتند.

راه‌یابی مسعود پزشکیان و سعید جلیلی به دور دوم انتخابات ریاست جمهوری منجر به این شد تا دوگانه اصلاح‌طلبی و اصول‌گرایی تندرو در این مرحله ایجاد شود؛ موضوعی که در این یک هفته زمانی که تا برگزاری دور دوم انتخابات فرصت مانده بود، موجب شد که حتی بسیاری از چهره‌ها و فعالان اصول‌گرا در دوراهی موجود، مسعود پزشکیان را انتخاب کرده و به اردوگاه اصلاح‌طلبی اضافه شوند. به هر ترتیب یک هفته تلاش دو نامزد و ستاد‌هایشان برای به‌دست آوردن سید رای گسترده‌تر انجام شد تا دور دوم انتخابات پانزدهم تیرماه برگزار شود و این بار نزدیک به ده درصد مشارکت بالاتر از دور اول برود و سرانجام رقابت زودهنگام و پیش‌بینی‌نشده برای نشستن روی صندلی ریاست دولت چهاردهم پس از چند هفته داغ و پر از حاشیه و البته هفت روز پایانی پر از هیجان و استرس به پایان رسید و صبح روز شانزدهم تیرماه ۱۴۰۳، از تریبون ساختمان مشهور میدان فاطمی شهر تهران اعلام شد که «مسعود پزشکیان با به‌دست آوردن ۱۶ میلیون و ۳۸۴ هزار و ۴۰۳ رای به عنوان رئیس جمهوری جدید جمهوری اسلامی ایران انتخاب شده است.» خبری که به صورت رسمی پرونده این رقابت زودهنگام را بست و جریان اصلاحات توانست در نبرد نایب‌نایب، به پیش

آیا این پیش‌بینی را داشتید که مسعود پزشکیان بتواند در این رقابت پیروز شود و رئیس جمهوری ایران شود؟ چرا؟

بودیم اما طبیعی بود که اگر مقداری مشارکت بیشتر می‌شد، آقای پزشکیان در همان دور اول نیز انتخاب می‌شدند اما همین که رای اول را بین بقیه کاندیداها به دست آوردند به معنی این است که به هر حال مردم انتخاب خود را کرده بودند و دور دوم با پیش‌بینی افزایش مشارکت، نتیجه احتمالی مشخص بود.

حسین کنعانی مقدم: بله، ما پیش‌بینی می‌کردیم که اگر شرایط انتخابات در جریان جبهه انقلاب دچار یک تشنگی شود و کسی مانند آقای قالیباف که می‌توانستند رای بیاورند کنار زده شوند، حتماً آقای پزشکیان رای می‌آورد.

برخی از مؤلفه‌ها در شرایط سیاسی و رفتارهای حوزه‌هایی سبب شده بود که این نااطمینانی وجود داشته باشد. به نظر من این دوره تمام تلاش مجموعه حاکمیت و نهادهای حاکمیتی این بود که مشارکت حداکثری صورت بگیرد و انتخابات در مسیر سالم خود قرار داشته باشد.

محمود واعظی: شرایط جامعه به گونه‌ای بود که حتی کسانی که می‌خواستند از همان ابتدا در انتخابات شرکت کنند هم به دنبال تحول و تغییر بودند و به همین جهت در دور اول نیز به دلیل مشکلاتی که سیاست‌های گذشته ایجاد کرده بود، شاهد مشارکت

محمود صادقی: در مرحله اول به این شکل برای من غیرمنتظره بود. بنابر نظرسنجی‌ها اگر مشارکت به بیش از ۴۵ تا ۵۰ درصد می‌رسید می‌توانستیم شانسی برای آقای پزشکیان انتظار داشته باشیم. اما رای آوردن او در مرحله دوم غیرمنتظره نبود. چرا که تمایز در شلوغی مرحله اول دیده نشد اما در مرحله دوم برجسته شد.

جهانبخش خانجانی: بر حسب نظرسنجی‌ها و داده‌های علمی‌ای که وجود داشت حدس می‌زدیم که پزشکیان پیروز انتخابات است، اما

با توجه به وضعیت فعلی، تصویرتان از مشکلات اولیه دولت چهاردهم به ریاست مسعود پزشکیان چیست؟

حسین کنعانی مقدم: به نظر من اولویت دولت کنونی تعیین یک دولت قوی و معرفی وزرا به مجلس و چانه‌زنی برای گرفتن رای اعتماد است. به نظر می‌رسد آقای پزشکیان در این زمینه چالش جدی خواهد داشت، گرچه مجلس نشان داده است که با رؤسای جمهور در رای اعتماد وزرا همکاری می‌کند اما یک چالش جدی انتقال قدرت از دولت شهید رئیسی به دولت آقای پزشکیان وجود دارد و ممکن است آقای پزشکیان در این زمینه با چالش‌ها و کشمکش‌هایی مواجه باشد. به نظر می‌رسد در تعامل با مجلس کار سختی در پیش است و مجلس با توجه به توصیه‌های رهبری مبنی بر اینکه کارگزارانی انتخاب شوند که اولاً انحرافی در عملکرد آنها نسبت به انقلاب و آرمان‌های انقلاب نباشد، ثانیاً شیفته غرب نباشند و اینگونه فکر نکنند که همه راه‌های نجات از غرب می‌گذرد، در بین نامزدهایی که برای تصدی وزارتخانه‌ها معرفی می‌کنند مجلس در این زمینه‌ها مواضع جدی خواهد گرفت و هر وزیر هم که بخواهد رای اعتماد بگیرد باید به مجلس برنامه ارائه دهد و آقای پزشکیان باید از برنامه‌های آنها دفاع کند و قطعاً در مجلس شاهد چالشی جدی در سختگیری‌های مجلس در این موضوع خواهیم بود. چالش‌های بسیار تخصصی که براساس توصیه‌های رهبری مملکات انتخاب نمایندگان خواهد بود و اگر وزیر پیشنهادی آن مملکات را نداشته باشد قطعاً مورد تأیید قرار نخواهد گرفت. همچنین با توجه به وعده‌هایی که آقای پزشکیان در دوران تبلیغات داده، مردم به عنوان مطالبه اصلی خودشان آنها را دنبال خواهند کرد و می‌خواهند شعارها محقق شود. در عرصه بین‌المللی نیز به نظر می‌رسد که شفافیت عملکرد رئیس جمهور آینده در نگاه بین‌الملل برای دنیا بسیار مهم است چرا که دنیا می‌خواهد بداند که راه‌های ریاست جمهوری در خصوص مناسبات بین‌المللی چیست تا بتوانند در زمینه روابط تصمیم بگیرند؛ هرچه سریع‌تر این کار انجام شود تکلیف خیلی از مسائل مشخص خواهد شد.

رنج می‌برد. دولت باید در ابتدا این رفتار و مسائل اقتصادی را به سامان کرده و از سوی دیگر رفتارهای بین‌المللی ایران با سایر کشورها را به تعادل برساند. در این بین به نظر می‌رسد مشکلات سیاسی باید به تدریج و با اعتمادسازی بین حاکمیت، رئیس‌جمهور و جامعه رفع شود و در چنین شرایطی مجال این پیدا می‌شود که بین حاکمیت و مردم تعامل و آشتی برقرار شود. به نظر می‌آید که دولت با مجلس هم مشکلی نخواهد داشت چرا که مثنی و رهنمودهای رهبری می‌تواند مجلس و دولت را در مسیر همگرایی قرار دهد. ضمن آنکه سیاست و اصرار پزشکیان مبنی بر تعامل و گفت‌وگو است. جا دارد که به مردم تبریک عرض کنم که در چنین شرایطی وفاق و همدلی را به وجود آوردند. البته دولت و مردم باید قدر این همدلی را بدانند و با تلاش کشور را از این شرایط بفرج موجود برهانند و شاهد افق‌های پیشرفت باشیم.

محمود واعظی: این موضوع غیرقابل انکاری است که اگر مجلس با دولت همکاری نکند، دولت موفق نخواهد بود و دولت هم با توجه به قولی که به مردم داده و مطالباتی که آنها دارند، حتماً در تعامل با قوای سه‌گانه، نهادها و ارگان‌ها باید در حمایت از مردم همکاری لازم را داشته باشند و در غیر این صورت موفق نخواهند شد. مقام معظم رهبری در پیام خود فرمودند رقابت‌ها را به رفاقت‌ها تبدیل کنید و این پیامی است که اصولگرایان و مردم باید در نظر داشته باشند و بدانند برای حل مشکلات کشور، راه حل آن تفاهم است و دست به دست هم باید برای رسیدن به موفقیت قدم برداشت. در مجلس نیز یک گروه حدوداً ۱۰۰ نفره از مستقلین حضور دارند که الان می‌توانند طرفدار دولت باشند و فکر می‌کنم با توجه به حضور چند دوره آقای پزشکیان در مجلس، نمایندگان بتوانند با این دولت و رئیس‌جمهور همکاری کنند.

جهانبخش خانجانی: مردم ایران بسیار هوشمندانه عمل می‌کنند. هم با نیامدن شان پای صندوق‌های رای به حاکمیت پیام دادند و هم با آمدن و انتخاب‌شان در لحظه آخر به نوعی این پیام مجموعه حاکمیت اعتماد کردیم و این مجال را دادیم که در مسیر خواسته‌های معقول عموم مردم حرکت کند

محمود صادقی: به نظر من طول می‌کشد تا نظام حاکمیت خود را با این پدیده وفق دهد. هرچند از رهبری تا کاندیداها، سران قوا و فرماندهان نظامی اعلام همکاری و استقبال کردند. اما طبیعتاً قدری باید صبر کرد و واکنش‌ها و میزان همکاری را مشاهده کرد. معتقدم که پزشکیان در تعامل با مجلس هم چالش زیادی ندارد چرا که نماینده مجلس بوده و تعامل خوبی را با آقای قالیباف برای انتخاب هیئت رئیسه در مجلس دوازدهم داشتند. در مناظره‌ها هم پزشکیان با هوشیاری تقابلی با قالیباف ایجاد نکرد که زمینه‌ساز تعامل خوب با مجلس خواهد شد. ترکیب آرای مستقلین و اصلاح‌طلبان با آرای مجموعه قالیباف اکثریت مجلس را به دست آوردند و تندروها را تنها گذاشت. پیام قالیباف نیز حاکی از آن است که پزشکیان چالش و سختی زیادی برای رای اعتماد در پیش ندارد. در مصاحبه روز انتخابات و پیام تبریک دیروز آقای محسنی‌اژه‌ای سیگنال‌های روشنی وجود داشت و با شناختی که از مشی‌اژه‌ای دارم به نظر تعامل خوبی با قوه قضائیه هم خواهند داشت. از سوی دیگر پیام پزشکیان در انتخابات این بود که رویکرد ملی دارد و در راستای وفاق ملی، تفاهم‌سازی و تغییر در اختلاف قدم برمی‌دارد. بنابراین به نظر نمی‌رسد که مشکل زیادی داشته باشد؛ مردم و فعالان سیاسی که همت کردند و با وجود کمبود امکانات از پزشکیان حمایت کردند و رویداد غیرمترقبه را رقم زدند، نباید کار را تمام‌شده تلقی کنند و باید پشتیبانی‌های خود را از رئیس‌جمهوری منتخب ادامه دهند و نگاه نظارتی هم داشته باشند. طبیعتاً برای تحقق وعده‌های خود بیش از پیش نیاز به حمایت و نظارت مردمی دارد.

جهانبخش خانجانی: اولین مشکل بی‌ساختاری رفتاری است که در سه سال اخیر شکل گرفته و دولت از بی‌قانونی‌ها و هرج و مرج اقتصادی

